

Ebeveyn Okul ?klimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Okul ?klimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20518>

Öz

Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği, ebeveynlerin okul ortamına dair algılarının sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan özgün bir araçtır. Türkçe'ye uyarlanmış formudur. Bu ölçek, psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve ebeveynlerin okul iklimi algılarının cinsiyete göre belirlenmesi amacıyla 2018 yılında Bugay, Avcı ve Özdemir tarafından Türk kültürüne kazandırılmıştır. Ölçek, ebeveynlerin okul yönetimine, akademik odaklanmaya, katılım düzeyine ve genel okul çevresine dair görüşlerini 8 alt boyut üzerinden değerlendirmektedir. Ölçek Çeşidi: **Uyarlama**.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği, Okul İklimi, Ebeveyn Algısı, Psikometrik Özellikler, Yapı Geçerliliği, Güvenirlik, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Bugay, A., Avcı, D., ve Özdemir, S.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Haynes, Emmons ve Comer (1994) tarafından geliştirilen özgün Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik analizlerini yaparak Türk kültürüne uygunluğunu tespit etmektir. Bu uyarlama çalışması, ebeveynlerin okullarla olan ilişkilerini ve okul ortamına dair subjektif değerlendirmelerini ölçmeye olanak tanır.

İkinci amaç, elde edilen veriler ışığında ebeveynlerin okul iklimi algılarının demografik değişkenlere, özellikle de cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Bu, eğitim psikolojisi ve okul yönetimi alanlarında önemli çözümlara yol açmaktadır.

Yapı

Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği, ebeveynlerin okulun genel atmosferine ve ilgili alanlara dair algılarının ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, 8 farklı faktör altında toplanmış toplam 41 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörler, okulun akademik hedeflerinden binanın fiziksel durumuna kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar arasında **Akademik Odak, Ebeveyn Katılımı, Okul Yönetimi, İlgisi ve Hassasiyeti** gibi kritik alanlar bulunmaktadır. Bu boyutlar, ebeveynlerin okulun eğitim kalitesine ve öğrenci gelişimine ne kadar destekleyici olduğunu algıladıkları gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, Haynes ve arkada?lar? taraf?ndan geli?tirilen özgün 8 faktörlü yap?nın Türkçe veri seti üzerindeki uyumu test edilmi?tir. Bu amaçla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r.

DFA, LISREL program? arac?l???yla ger?ekle?tirilm? olup, elde edilen sonuçlar çe?itli uyum indeksleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Bu indeksler ?unlard?r: Ki-kare uyum testi (Chi-Square Goodness), CFI (Kar??la?t?rma Uyum ?ndeksi), GFI (Uyum ?yili?i ?ndeksi), AGFI (Düzeltilmi? Uyum ?yili?i ?ndeksi), RMSEA (Ortalama Kareli Yakla??m Hatalar?nın Karekökü) ve SRMR (Standartla?t?r?lm?? Ortalama Hatalar?n Karekökü). Bu uyum indeksleri, ölçe?in teorik yap?s?nın Türk örnekleminde de korundu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ebeveyn Okul ?klimi Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirlik katsayılar? hem ölçe?in bütünü hem de alt boyutlar? için hesaplanm??t?r. Ölçe?in tümü için hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? **.91** olarak bulunmu?tur. Ayr?ca McDonald'ın (omega) katsay?s? ise **.94** gibi yüksek bir de?er göstermi?tir.

Alt boyutlar baz?nda elde edilen Cronbach Alpha katsayılar? genellikle kabul edilebilir düzeyin üzerindedir. Everitt ve Skrondal (2010) taraf?ndan belirlenen güvenilirlik kabul s?n?rlar?na göre (0.70 üstü iyi düzey), elde edilen tüm ölçümlerin güvenilirlik için yeterli oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Akademik Odak: .77

Ba?ar? Motivasyonu: .64 (Dü?ük düzey ancak kabul s?n?r?nda)

??birlikli Karar Verme: .67 (Orta düzey)

Ebeveyn Kat?l?m?: .76

Okul Müdürü ?lgi ve Hassasiyeti: .91

Okul Binas?: .69 (Orta düzey)

Okul-Toplum ?li?kisi: .74

Ö?renci-Ö?retmen ?li?kisi: .88

Faktör Analizi

Ebeveyn Okul ?klimi Ölçe?i, orijinal yap?s?na sad?k kal?narak 8 faktörlü bir yap?ya sahiptir ve toplam 41 maddeden olu?maktadır. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), bu 8 faktörlü yap?nın Türk örnekleminde geçerli oldu?unu desteklemi?tir.

Faktör yap?s?, ebeveynlerin okul iklimini de?erlendirirken dikkate ald?klar? farkl? ve ba??ms?z

boyutlar? temsil eder. Bu boyutlar, okulun y?netimsel yap?s?ndan ??renme ortam?n?n kalitesine kadar uzanmaktad?r. ?l?ek maddelerinin alt boyutlara da??l?m? a?a??daki gibidir:

Akademik Odak (4 madde)

Ba?ar? Motivasyonu (5 madde)

Okul Y?netimi ?lgi ve Hassasiyeti (7 madde)

??birlikli Karar Verme (4 madde)

Ebeveyn Kat?l?m? (4 madde)

Okul Binas? (5 madde)

Okul Toplum ?li?kisi (5 madde)

??renci-?retmen ?li?kisi (7 madde)

Ara??

Test T?r?: Uyarlama (Adaptation)

Format: 41 madde, 8 alt boyut. 5'li Likert tipi derecelendirme.

Mevcut Diller: T?rk?e

Pop?lasyon Grubu: Ebeveynler (Parents)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (??renci velileri)

Pop?lasyon Detaylar?: Okul iklimi alg?lar? ?l??lmek istenen ??rencilerin velileri.

Test Metodolojisi: ?z bildirim envanteri. Cevaplar 5'li Likert ?l?e?i ?zerinden toplan?r (1=kesinlikle kat?lm?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Yap? Ge?erli?i, G?venilirlik Katsay?s?, Do?rulay?c? Fakt?r Analizi, Ebeveyn Kat?l?m?, ??renci-?retmen ?li?kisi.

?zinler, ?cret ve Test Y?li?

Sorumlu Yazar: Asl? Bugay

Test Y?li? (Uyarlama): 2018

?leti?im: abugay@metu.edu.tr

Kaynaklar

Bugay, A., Avcı, D., ve Özdemir, S. (2018). Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği Türkçe Formu'nun psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve ebeveyn okul iklimi algısının cinsiyete göre belirlenmesi. *Elementary Education Online*, 17 (1), 70-81.

Everitt ve Skrondal (2010). (Güvenirlilik kriterleri için referans gösterilmiştir.)

Haynes, Emmons ve Comer (1994). (Ölçeğin orijinal geliştiricileri.)

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: ebeveyn-okul-iklimi-olcegi-toad.pdf

Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği Maddeleri

Derecelendirme: 5'li likert (1=kesinlikle katılmıyorum - 2=katılmıyorum- 3=yarı yarıya katılmıyorum - 4=katılmıyorum - 5=tamamen katılmıyorum)

Ölçek 8 alt boyut ve 41 maddeden oluşmaktadır:

Akademik Odak (4 m)

Başarıya Motivasyonu (5 m)

Okul Yönetimi İlgisi ve Hassasiyeti (7 m)

İşbirlikli Karar Verme (4 m)

Ebeveyn Katılımı (4 m)

Okul Binası (5 m)

Okul Toplum İlişkisi (5 m)

Öğrenci-Öğretmen İlişkisi (7 m)